

Laurențiu-Ștefan Szemkovics

DECORAȚIE CONFERITĂ ÎN 1878 EPISCOPULUI RÂMNICULUI ȘI NOULUI SEVERIN

Abstract. The article presents, using phaleristics, heraldry and sigillography, the Order of the “Star of Romania” in the rank of Commander, which was received in 1878 by His Holiness Athanasius, bishop of Râmnic and Nou Severin.

Keywords: decoration, phaleristics, heraldry, sigillography, “Star of Romania” Order, bishop of Râmnic and Nou Severin.

Urmare a raportului lui M. Kogălniceanu, ministrul Afacerilor Străine, nr. 16.283 din 31 decembrie 1877¹, domnitorul Carol I a semnat în București, la 1 ianuarie 1878, decretul nr. 2², prin care îl numea pe Sfinția Sa Atanasie, episcopul Râmnicului și Noului Severin, membru al Ordinului „Steaua României” în gradul de Comandor³. Prin același decret⁴, decorația a mai fost conferită și altor persoane atât în gradul amintit mai înainte, cât și în gradele

Sigiliul domnitorului Carol I care a autentificat raportul nr. 16.283 din 31 decembrie 1877.

de Mare Cruce, de Mare Ofițer, de Ofițer și de Cavalier.

Raportul lui M. Kogălniceanu a fost autentificat cu sigiliul rotund (40 mm) al domnitorului Carol I, imprimat cu tuș roșu⁵. În câmpul acestui sigiliu se află stema României de la 1872: scut, cu marginea de sus convexă, colțurile superioare retezate, concavități pe flancuri, talpa ascuțită, scartelat, cuprinzând în cartierul 1, o acvilă, redată din față, cu aripile deschise, orientate în jos și cu vârful lor depărtate de corp, încoronată cu o coroană închisă, ținând în gheara dreaptă o spadă, în cea stângă un sceptru, înșoțită, în cantonul dextru al șefului⁶, de un soare, în cartierul 2, un cap de bour, redat din față, cu o stea cu șase raze între coarne, înșoțit, în cantonul senestru al șefului, de o semilună, în 3, un leu încoronat, stând cu picioarele posterioare pe o coroană antică cu cinci raze, cu labele anterioare îndreptate în față, în 4, doi delfini, cu corpurile sinuoase, cu cozile în sus și orientate puțin spre exterior, cu capetele în jos, aflate la boturi. Peste tot, armele familiei de Hohenzollern: scut, cu marginea de sus ușor concavă, colțurile superioare retezate, concavități pe flancuri, talpa ascuțită, sfertuit, având în cartierele 1 și 4 argint⁷, în 2 și 3 negru⁸. Sub scut sunt două arabescuri, redată sub forma a două vrejuri cu frunze de acant, iar de la punctul de acolare iese, în jos, o floare. Scutul este timbrat de o coroană domnească, terminată printr-un glob crucifer. Scutul exterior are ca suport doi lei, așezați, cu cozile trecute printre picioare, ridicate la spate, terminate cu smocuri, cu picioarele posterioare stând pe extremitățile vrejurilor de acant, cu câte o labă anterioară așezată pe colțurile

și pe marginea de sus a scutului, iar cu celelalte, anterioare, pătrund cu ghearele puțin în scut, atingând cu vârful lor extremitățile liniei orizontale despărțitoare. Sub arabescuri este deviza „NIHIL SINE DEO” (NIMIC FĂRĂ DUMNEZEU), scrisă, cu litere majuscule, pe o eșarfă ondulată. Întreaga compoziție este inclusă într-un pavilion, căptușit în partea de jos cu hermină, ornat cu franjuri și ciucuri. Pavilionul este prins, în partea de sus, sub o coroană închisă, terminată, de asemenea, printr-un glob crucifer. În exergă, mărginită de un cerc liniar la exterior, legenda scrisă cu litere majuscule: * CAROLI * DOMNU AL ROMÂNILOR.

Prezentăm descrierea decorației, apelând la faleristică⁹, la heraldică¹⁰ și la sigilografie¹¹.

Pentru a răsplăti serviciile militare și civile aduse statului român, Carol I a instituit, la 10 mai 1877, Ordinul „Steaua României”¹². Conform Regulamentului pentru aplicarea legii relative la instituirea Ordinului „Steaua României”¹³: „Decorațiunea Steaua României este o cruce cu smalt albastru, înconjurată de raze, purtând coroana domnească. Centrul crucii este de smalt roșu, înconjurat cu ramuri de stejari verzi, având pe o parte vulturul cu deviza IN FIDE SALUS, iar pe cealaltă parte cifra domnitorului. Crucea, cu smalt albastru, este de argint pentru Cavaleri și de aur pentru Ofițeri, Comandori, Mari-Ofițeri și Mari-Crucii. Diametrul este de 40 milimetri pentru Cavaleri și Ofițeri și de 60 milimetri pentru Comandori și Mari-Ofițeri. Cavalerii poartă decorațiunea pe partea stângă a pieptului, atârnată de o cordea moară roșie, cu marginile albastre închise, fără rozetă. Ofițerii o poartă în același loc și cu aceeași cordea, însă cu rozetă. Comandorii poartă decorațiunea la gât, legată cu o cordea moară roșie, cu margini albastre, însă mai lată decât a Ofițerilor și a Cavalerilor”¹⁴.

DECORATION GIVEN IN 1878 TO THE BISHOP OF RAMNIC AND NEW SEVERIN

Abstract: The paper details the decoration of His Holiness Atanasie, Bishop of Ramnic and New Severin with the Star of Romania in 1877 as a testimony of its contributions during the Independence War.

Keywords: Atanasie, Ramanic, Independence War, 1877, The Order of the Star of Romania.

[1] Arhivele Naționale Istorice Centrale, *Ministerul Afacerilor Externe. Cancelaria Ordinilor*, dosar nr. 7/1878.

[2] *Ibidem*.

[3] Imaginea decorației a fost preluată de pe site-ul: <https://www.ordersandmedals.ro>.

[4] Publicat în „Monitorul Oficial” nr. 1 din 1 (13) ianuarie 1878, pp. 1-3.

[5] Arhivele Naționale Istorice Centrale, *Ministerul Afacerilor Externe. Cancelaria Ordinilor*, dosar nr. 7/1878.

[6] *În heraldică, șeful reprezintă treimea superioară a scutului.*

[7] *În codul de hașuri, argintul este redat prin câmp liber.*

[8] *În codul de hașuri, negrul este reprezentat prin linii verticale supra-puse peste linii orizontale.*

[9] Faleristica este disciplina auxiliară a istoriei care se ocupă cu studiul decorațiilor (ordine, cruci, medalii și semne onorifice); Dorel Bahrin, *Sistemul decorațiilor militare – 2000. Sistemul național de decorații*, Editura Economică, București, 2005, pp. 11-12.

[10] Heraldica este disciplina auxiliară a istoriei care studiază stemele, blazoanele etc.; Florin Marcu, *Marele dicționar de neologisme*, Editura Saeculum I.O., București, 2000, p. 422.

[11] Sigilografia este disciplina auxiliară a istoriei care se ocupă cu studiul sigiliilor și matricelor sigilare; Jean-Luc Chassel, „Les sceaux dans l’Histoire, l’Histoire dans les sceaux”, în *Les sceaux, sources de l’histoire médiévale en Champagne. Actes des tables rondes de la Société française d’héraldique et de sigillographie (Troyes, 2003-Reims, 2004)* sous la direction de Jean-Luc Chassel, Paris, Société française d’héraldique et de sigillographie, 2007, p. 9.

[12] Legea nr. 1.108 din 10 mai 1877, publicată în „Monitorul Oficial” nr. 107 din 12 / 24 mai 1877, pp. 3159-3160.

[13] Sancționat prin decretul nr. 1.517 din 28 iunie 1877, publicat în „Monitorul Oficial” nr. 153 din 8 / 20 iulie 1877, pp. 4317-4319.

[14] Tudor Alexandru Martin, Katiușa Pârvan, Cătălina Opaschi, *Onoarea națiunilor (II). Ordine și decorații românești din patrimoniul Muzeului Național de Istorie a României*, Muzeul Național de Istorie a României, București, 2016, pp. 42-52; Laurențiu-Ștefan Szemkovics, *Distincții acordate jandarmilor în perioada 1917-1919*, Editura Ministerului Afacerilor Interne, București, 2018, pp. 5-9; idem, *Decorații conferite clerului român (1916-1919) / Decorations awarded to the Romanian clergy (1916-1919)*, Editura Moroșan, București, 2019, pp. 15-18; idem, *Decorații conferite personalului polițienesc în perioada 1917-1919 / Decorations awarded to the Police staff between 1917-1919*, Editura Ministerului Afacerilor Interne, București, 2019, pp. 14-18; idem, *Distincții onorifice conferite grănicerilor*

români în perioada 1916-1917, Editura Ministerului Afacerilor Interne, București, 2019, pp. 16-18, 19, 24; idem, *Decorație conferită episcopului Buzăului în 1919*, în „Analele Buzăului”, XI, Buzău, 2019, pp. 145-151; idem, *Decorații primite de jandarmii români (1916-1920) / Decorations received by the Romanian gendarmes (1916-1920)*, Editura Ministerului Afacerilor Interne, București, 2020, pp. 17-21; idem, *Ordinul „Steaua României” acordat unui director la Direcția Generală a Porturilor și Căilor de Comunicație pe Apă la T-Severin (1924)*, în „Cronica de Severin”, anul X, nr. 341, 2 noiembrie 2021, p. 10; idem, *Ordinul „Steaua României” conferit unui maior din Corpul de Jandarmi (1920)*, în „Jandarmeria Română”, numărul 56, septembrie 2021, p. 73; idem, *Arădeni decorați cu ocazia Încoronării Suveranilor României (1922)*, în „Administrație românească arădeană. Studii și comunicări din Banat-Crișana”, coordonatori: Doru Sinaci, Sorin Bulboacă, vol. XVII, „Vasile Goldiș” University Press, Arad, 2022, pp. 147-172; idem, *Ordinul „Steaua României” acordat în 1904 unui deputat de Mehedinți*, în „Cronica de Severin”, anul XI, nr. 391, 13 decembrie 2022, p. 4; idem, *Ordinul „Steaua României” conferit în 1921 prefectului județului Sălaj*, în „Caiete Silvane”. Revistă de cultură sub egida Uniunii Scriitorilor din România, nr. 206, martie 2022, p. 36; idem, *Ordinul „Steaua României” conferit prefectului județului Mușcel (1887)*, în „Suflet Mușcelean”, anul III, nr. 5, martie MMXXII, p. 10; idem, *Decorație acordată în 1911 lui Aurel Vlaicu*, în „Independența Română - Independența prin cultură”, anul VII, nr. 80, martie-aprilie 2023, p. 47; idem, *Decorație acordată unui subșef de Stat Major al Comandamentului Corpului de Jandarmi (1922)*, în „Jandarmeria Română”, nr. 59, iunie 2022, pp. 34-35; idem, *Decorații conferite mitropolitului Iosif Nănescu în perioada 1877-1882*, în „Mănăstirea Strâmbu-Găiseni. Studii și Cercetări”, II, coordonator: Monahia dr. Benedicta Moldovan, Editura Sud, Bolintin Vale, 2023, pp. 134-159; idem, *Ordinul „Steaua României” acordat în 1912 unor polițiști și unui jandarm*, în „Monitor cultural-educativ”, nr. 2/2023, Editura Ministerului Afacerilor Interne, București, 2023, pp. 6-19; idem, *Ordinul „Steaua României” acordat în 1921 prefectului județului Ialomița*, în „Helis”, anul XXI, nr. 4-5-6 (237-238-239), aprilie-mai-iunie 2023, Editor Asociația culturală Helis, p. 24; idem, *Ordinul „Steaua României” acordat în 1921 prim-președintelui Curții de Apel din Galați*, în „Pro Lege”, nr. 2/2023, pp. 210-215; idem, *Ordinul „Steaua României” acordat lui Nicolae Titulescu în 1913*, în „Perspective”, anul IV, nr. 1 (7)/2023, Editura Fundația Europeană Titulescu, pp. 47-49; idem, *Ordinul „Steaua României” conferit în 1893 unor prelați români*, în „Muzeul Presei Românești”, anul III, nr. 12, decembrie 2023, pp. 15-18; idem, *Ordinul „Steaua României” conferit în 1927 comandantului Companiei de Jandarmi din județul Constanța*, în „Jandarmeria Română”, nr. 63, iunie 2023, pp. 74-75; idem, *Ordinul „Steaua României” conferit șefului contabilității Consistoriului Arad (1923)*, în „Ziridava”. Studia Historica, XXVII, Editura MEGA, Cluj-Napoca, 2022, pp. 249-258; idem, *Decorații conferite preoțimii române în perioada 1916-1921*, Editura MEGA, Cluj-Napoca, 2023, pp. 20-22.